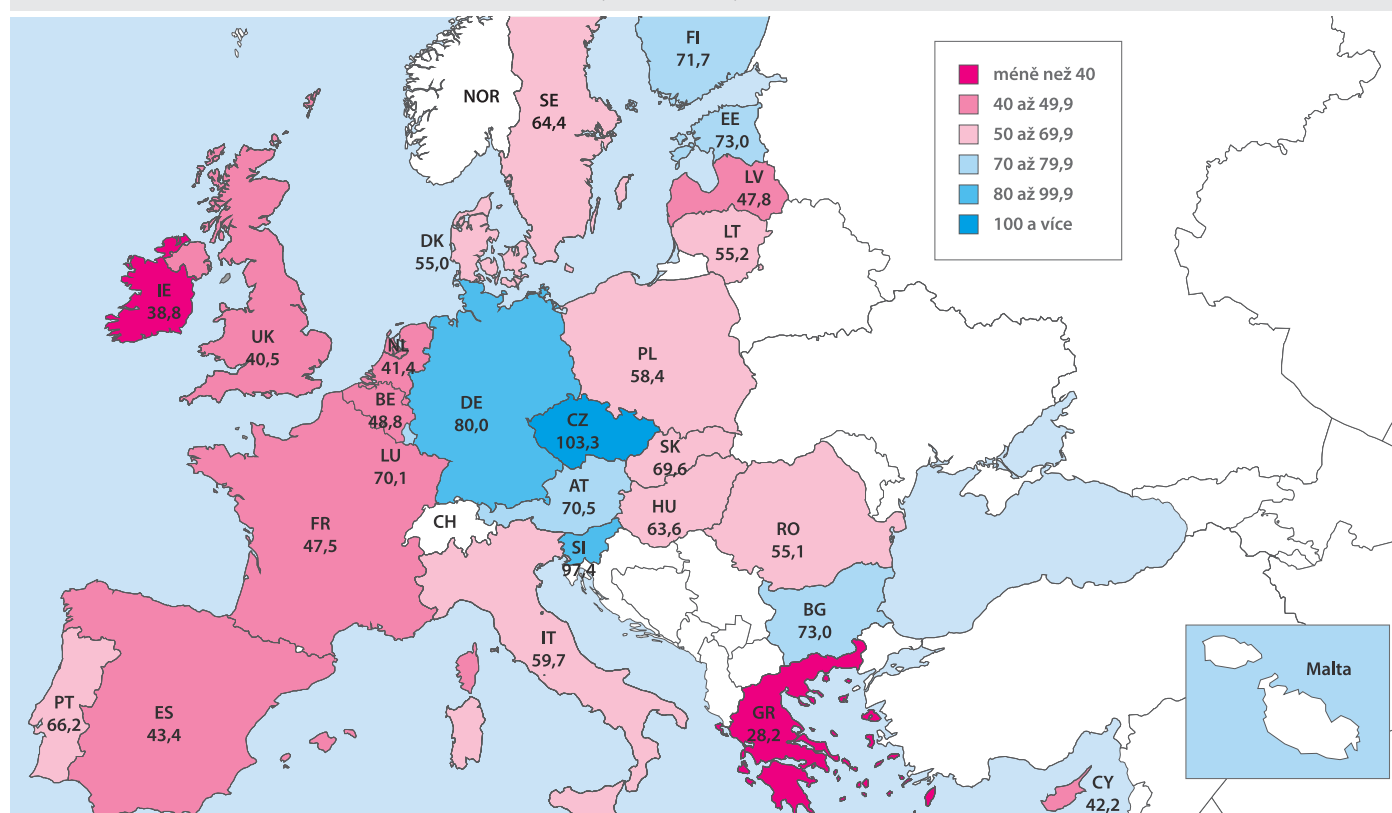

Strukturální šetření průmyslu za rok 2010

Výsledky ze strukturálního šetření průmyslu za rok 2010 v Česku jsou na světě.

ČSÚ je zveřejnil letos začátkem října. Podle nich bylo například v automobilovém průmyslu vytvořeno 14 % přidané hodnoty vyprodukované v průmyslových odvětvích.

**Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve zpracovatelském průmyslu
přečtený na 1 tis. obyvatel v roce 2009**

Zdroj: ČSÚ, Eurostat, vlastní výpočet | Pozn.: Za Maltu nejsou údaje k dispozici.

Průmysl se dlouhodobě významně podílí na výkonu celého národního hospodářství. V roce 2010 bylo ve zpracovatelském průmyslu realizováno 77 % přidané hodnoty průmyslu ČR celkem a bylo v něm zaměstnáno 90 % všech zaměstnanců českého průmyslu.

Zajímavé je srovnání odvětví českého zpracovatelského průmyslu (CZ-NACE sekce C) podle podílu přidané hodnoty na přidané hodnotě průmyslu ČR celkem (tzv. účetní přidanou hodnotou v pojetí struktu-

rální statistiky se rozumí rozdíl mezi výkony včetně obchodní marže a výkonovou spotřebou) a průměrného evidenčního počtu zaměstnanců ve fyzických osobách v roce 2010 v porovnání s rokem 2005. Pořadí na prvních třech příčkách se mezi lety 2005 a 2010 nezměnilo – na prvním místě se již dlouhodobě umísťuje automobilový průmysl [Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, CZ-NACE 29]. V roce 2010 se toto odvětví podílelo 14 % na tvorbě

přidané hodnoty průmyslu celkem (v roce 2005 to bylo o 2 procentní body méně) a bylo v něm zaměstnáno 12 % všech zaměstnanců průmyslu. Na druhé příčce se umístila Výroba kovových konstrukcí a kovárenských výrobků, kromě strojů a zařízení (CZ-NACE 25) a na třetím Výroba strojů a zařízení jinde neuvedených (CZ-NACE 28). Odvětví Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků (CZ-NACE 23) a Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů a slévárství

(CZ-NACE 24) však oproti roku 2005 zaznamenaly pokles o několik příček níže. V odvětví Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků oproti roku 2005 poklesl průměrný evidenční počet zaměstnanců o nejvíce osob – téměř o 22 tis., ve Výrobě základních kovů, hutním zpracování kovů a slévárství pak o 13 tis. Přidaná hodnota v tomto odvětví, které výrazně doplatilo na celosvětovou hospodářskou krizi, poklesla v roce 2010 dokonce na 60 % úroveň roku 2005.

Jednotlivá odvětví zpracovatelského průmyslu se značně liší i z hlediska velikostní struktury podniků. Zatímco ve Zpracování dřeva, výrobě dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku (CZ-NACE 16) a Výrobě oděvů (CZ-NACE 14) je podle údajů z roku 2010 nadpoloviční většina všech zaměstnanců soustředěna v podnicích s méně než 50 zaměstnanci, ve Výrobě motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (CZ-NACE 29) pracuje 97 % zaměstnanců v podnicích s 50 a více zaměstnanci. Podobně ve Výrobě základních kovů, hutním zpracování kovů a slévárenství (CZ-NACE 24) je v podnicích s 50 a více zaměstnanci soustředěno téměř 94 % zaměstnanců.

Evropské měřítko

Data ze strukturální statistiky za rok 2009 umožňují pohled na český průmysl v porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie. Seřadíme-li státy podle přidané hodnoty vytvořené ve zpracovatelském průmyslu, bude Česká republika zaujímat 12. místo. Pokud bychom provedli totéž podle průměrného evidenčního počtu zaměstnanců, posune se naše země dokonce na osmou příčku. Evropskému zpracovatelskému průmyslu jasně vévodí Německo, kde je koncentrována téměř čtvrtina všech evropských zaměstnanců zpracovatelského průmyslu. U některých zemí se podíly na zpracovatelském průmyslu EU27 celkem, počítané podle přidané hodnoty a průměrného evidenčního počtu zaměstnanců, značně liší. Například Německo má o 4 procentní body vyšší podíl podle přidané hodnoty než podle počtu zaměstnanců, u Polska je tomu přesně obráceně.

Úplně jiné pořadí dostaneme, pokud stejně jako v případě zpracovatelského průmyslu seřadíme členské země v těžbě a dobývání (CZ-NACE sekce B). První místo

s nejvyšší přidanou hodnotou obsadila Velká Británie následovaná Nizozemskem a Polskem. Německo se umístilo až na čtvrté příčce a Česká republika na desáté. Pokud se porovnájí podíly v této průmyslové sekci přepočtené podle průměrného evidenčního počtu zaměstnanců, pořadí bude odlišné. Nejvíce – 30 % všech zaměstnanců těžby

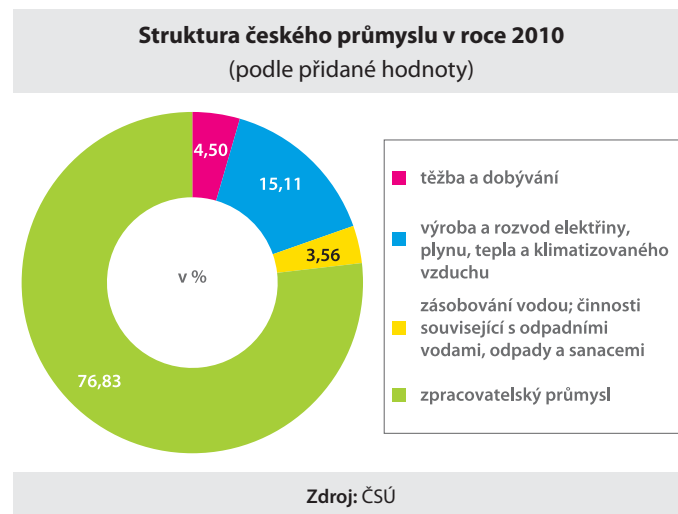
lém průmyslu, což je dvojnásobný podíl než u nás. Největší podíl zaměstnanců ve zpracovatelském průmyslu má Německo (93 %), v České republice je to již zmíněných 90 %.

Nejvíce zaměstnanců v průmyslu má pochopitelně největší Německo, tamní průmysl v roce 2009 zaměstnával přes 7 mil. zaměstnanců, z toho přes 6,5 mil. ve zpracova-

městnanců a nižší podíl na celkové přidané hodnotě regionu – například v polském zpracovatelském průmyslu je zaměstnáno 21 % zaměstnanců regionu, ale podíl přidané hodnoty je pouze 9 %.

V každé z porovnávaných zemí jsou dominantní jiná odvětví zpracovatelského průmyslu. Zatímco v České republice a na Slovensku má největší podíl na přidané hodnotě automobilový průmysl, v Německu a Rakousku je to výroba strojů a zařízení, v Polsku pak na prvním místě dominuje potravinářský průmysl, který se v Německu nedostal ani do pomyslné TOP 5 nejvýznamnějších odvětví. Jediné Rakousko naproti tomu nemá v TOP 5 automobilový průmysl, který se i v Německu dostal na druhé místo a v Polsku na třetí.

Strukturální statistika dovoluje srovnávat i další zajímavé poměrové ukazatele – například výši investic přepočtenou na jednu zaměstnanou osobu (do počtu zaměstnaných osob se kromě zaměstnanců v evidenčním počtu zahrnují také pracující majitelé firmy a spolupracující členové domácnosti, pro které je práce ve firmě hlavní ekonomickou činností, a osoby pracující na dohodu o provedení práce a na dohodu o pracovní činnosti). Srovnáme-li Českou republiku a její sousedy s průměrem za celou EU27 (data jsou dostupná pouze za rok 2008), výše investic na jednu zaměstnanou osobu ve zpracovatelském průmyslu v EU27 celkem rozdělí tyto země na dvě skupiny: pod průměrem EU27, který je 8,1 tis.eur/osobu/rok jsou Polsko (6,0 tis.eur/osobu/rok), Česká republika (6,4 tis.eur/osobu/rok) a Slovensko (7,2 tis.eur/osobu/rok), zatímco Německo (8,8 tis.eur/osobu/rok) a Rakousko (10,9 tis.eur/osobu/rok) jsou nad průměrem EU27.

a dobývání EU27 – je soustředěno v Polsku (přitom podíl Polska na přidané hodnotě tohoto odvětví je pouze 9 %). Česká republika je s podílem 6 % pátá v pořadí, Německo na třetím místě (11 %) a Rumunsko s podílem 12 % na místě druhém. Velká Británie je podle podílu počtu zaměstnanců (8,5 %) až čtvrtá. Výrazně níže kleslo Nizozemsko, které má oproti třináctiprocentnímu podílu podle přidané hodnoty pouze 1 % všech zaměstnanců v těžbě a dobývání v EU27.

Naši sousedé

Podívejme se na srovnání výsledků strukturální statistiky průmyslu za rok 2009 v České republice a u jejích sousedů, tedy Slovenska, Polska, Německa a Rakouska. I když rozdíl ve struktuře průmyslu těchto zemí nejsou nijak zásadní, přece jen existují. V těžbě a dobývání je v Polsku zaměstnáno 7 % z průměrného evidenčního počtu zaměstnanců v ce-

lém průmyslu. Český průmysl zaměstnával téměř 1,2 milionu zaměstnanců, z toho přes jeden milion ve zpracovatelském průmyslu.

Česká republika je z pohledu průměrného evidenčního počtu zaměstnanců v průmyslu nejprůmyslovější zemí v regionu, neboť podle údajů z roku 2009 zaměstnává 114,5 zaměstnanců na 1 tis. obyvatel, naopak nejméně Polsko (70,2). Podobné pořadí je i v případě samotného zpracovatelského průmyslu – Česká republika (103,3) je na prvním místě, Polsko (58,4) na posledním.

Zatímco ve zpracovatelském průmyslu Německo zaměstnává 61 % zaměstnanců v regionu ČR a jejích sousedů, na tvorbě přidané hodnoty se podílí 77 %. Podobně si podle přidané hodnoty polepšilo i Rakousko (5 % zaměstnanců a 8 % přidané hodnoty). Naopak Polsko, Slovensko a Česká republika mají vyšší podíl v případě průměrného evidenčního počtu za-